

Laudáció

B. Aczél Annáról, a pszichológusról, kutatóról, tanárról, javítóintézeti igazgatóról, a Magyar Kriminológiai Társaság Igazgató Tanácsának tagjáról

Öröm számomra, hogy én mondhatom el a laudációt B. Aczél Annáról, a pszichológusról, kutatóról, tanárról, javítóintézeti igazgatóról, a Magyar Kriminológiai Társaság Igazgató Tanácsának tagjáról a Vámbéry Rusztemről elnevezett emlékérem átadásakor.

Öröm mert a szavaim képviselhetik a széles szakmai közösség érzéseit, miközben a kitüntetett életútjának ismertetése közben felbukkannak bennem a közös célokhoz és azok megvalósításához fűződő személyes emlékek.

B. Aczél Anna több mint 40 éve, 1969-től része a magyar gyermekvédelmi rendszernek pszichológusként, bölcsészként, kutatóként, címzetes főiskolai tanárként, javítóintézeti igazgatóként és szakértőként. Tudásával, elkötelezettségével, a problémák felismerésével, a fejlődést segítő ötleteivel kiemelkedő egyénisége annak a szakmai közösségnek, amelynek fő célkitűzése, hogy a hátrányos helyzetben, sokszor mélyszegénységben élő gyermekek megfelelő támogatást kapjanak a társadalomtól.

B. Aczél Anna az ELTE pszichológia-magyar-filozófia szakán 1969-ben szerzett bölcsész és pszichológus képesítést. Mintha már akkor sejtette volna, hogy szakmai életét egyaránt meghatározza majd a tudományos munka, az oktatás és a gyakorlat egymást erősítő összefonódása. Egyetemista évei alatt egy évet dolgozott az Oroszlányi Gyermekotthonban nevelőként. A diploma megszerzése után Budapesten a pszichológia tudományának feléledését jelképező, rendkívül progresszívnek számító „Faludi Utcai” Pszichoterápiás Rendelőben kezdi pszichológusi pályáját. A rendelő alapításának célja a nehezen nevelhető és antiszociális gyermekek pszichológiai kezelése volt.

A pszichológusi munkát néhány évvel később felváltja az azt követő évtizedeket meghatározó és a mai napig is rá oly jellemző oktatói munka, amely elsősorban a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolához köti, melynek 1999. óta címzetes főiskolai tanára. A gyermekvédelem különböző területein dolgozó szakemberek nagy része elmondhatja ma magáról, hogy Anna a főiskolai gyógypedagógiai, pszichopedagógiai, majd szociális munka alapképzésben vagy valamilyen továbbképzésben oktatta. A „Bárczi” szociálismunkás-képző tanszékének vezetőjeként kiemelt szerepe volt e új szakma nem csak a főiskolán való kialakításában, hanem országos szinten történő bevezetésében, professzionizálásában.

Az oktatás mellett a 70-es években szakmai életének másik fő jellemzője, meghatározója a kutatás, a tudományos munka megalapozása.

A Társadalmi Beilleszkedési Zavarok kutatási főirányai közül a szocializációs kérdésekkel foglalkozó munkacsoport tagja.

Illyés Sándornál kezdi aspirantúráját, a Gyógypedagógiai Főiskola Pszichológiai Intézete mellett önálló intézményeként működő Kutató Labor munkatársa lesz, kutatási témája a deviáns fiatalok, melyből később kandidál, disszertációjának címe: „Szocializációs hatásmechanizmusok vizsgálata speciális intézetekben élő fiatalok körében”.

Közben a gyermekvédelem szélesebb spektrumával, közigazgatási részével is szorosabbá vált kapcsolata, hiszen 1987-től 1990-ig a Szociális és Egészségügyi Minisztérium

Gyermekvédelmi Főosztályának vezetőjeként a gyermekvédelem irányításáért és szakmai fejlődéséért felelt.

1995 tavaszától vezeti a Rákospalotai Javítóintézetet, irányítja az ott folyó oktató-nevelő munkát, napi kapcsolatban áll a növendékekkel. A javítóintézeti munka fontos része, hogy igazgatósága alatt olyan reformok valósulhattak meg, amelyek közül kiemelkedő jelentőségű a javítóintézetekben végrehajtandó előzetes letartóztatás jogintézménye. Többek között B. Aczél Anna személye jelentett garanciát, hogy intézményesülhessenek azok a jogszabályi változások (Btk. és Be. módosítások), amelyek már igazodnak a „A gyermek jogairól szóló” New Yorki Egyezmény elvárásaihoz.

B. Aczél Anna olyan ember és szakember, aki munkája során mindvégig fontosnak tartja a humánusot, az emberközelséget, és a hétköznapiakat is szakmai szűrővel néző profizmust. Nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az állami intézményekben életközi, személyes szféra legyen, az állam szociálpolitikai intézkedési rendje a rászoruló embert a maga teljes emberi mivoltában legyen képes figyelembe venni.

Munkájára jellemző, hogy a munkatársakban mindig megtalálta a barátokat, a közös célokért, egy hivatásért küzdő közösségeket, melyben a leghosszabb szakmai barátságot az egész életében is társat jelentő férje, Békés Zoltán szociológus képviseli.

A jelölők és a döntéshozók bölcsességét mutatja, hogy a Magyar Kriminológiai Társaság által alapított Vámbéry Rusztem emlékérmét B. Aczél Annának, a gyermekvédelemben és a fiatalok igazságszolgáltatási rendszerében kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakemberek ítélte.